

opmærksom paa, at de vedkommende Byer ikke bør forsømme deres Pligter overfor den offentlige Skoleundervisning. Det kan ikke negtes, at det er noget tarveligt, naar man endnu i Kjøbstæder holder sig til de 18—20 Timer ugentlig, og værre er det jo endda, naar man viser Børnene helt ud af Byen ud til en Skole, der ligger udenfor Byen, hvor der kun gives en Aendendagsundervisning, og det fordi man ikke vil gjøre de nødvendige Beføstninger. Det turde være en af Grundene, hvorfor man har sagt: Lad os foreløbig standse lidt for at gjøre opmærksom paa, at samtidig med, at Staten støtter disse Realskoler, der ere Begunstigelser for de vedkommende Byer og Egne, have disse dog den Pligt at gjøre Noget for deres Almueskoler. Det er vistnok som sagt en af Grundene, hvorfor man har ment, at der skulde indtræde en Standsning iaar, og jeg tør antage, at den høitærede Minister vil have sin Opmærksomhed henvendt paa disse Punkter. Den anden Grund, hvorfor jeg for mit Vedkommende har kunnet gaa med til Standsningen, er den, at man paa Realskolens Omraade ligger i en meget stærk Udvikling med Hensyn til Examensvæsenet. Ganste vist kan Examen ikke være en bestemt Kontrol, men naar den er det Eneste, man har, har man dog derigjennem nogen Maalestok for, hvad de vedkommende Skoler præstere. Der er flere af de Skoler, her er Tale om at negte Forhøielse — thi der er jo nemlig aldeles ingen Tale om at negte en eneste Skole dens sædvanlige Tilskud, men kun om en midlertidig Standsning af Forhøielserne — som ikke ere nødte til at holde Examen, til at afholde den almindelige Forberedelsesexamen, og nogle af dem kunne maaste aldrig naae til dette Standpunkt. Man kan godt i for sig have den største Belvillie for Realskolerne, hvad jeg tilvisse ogsaa har — jeg har jo været med til at arbejde i den Retning, at vi skulde have flere i Egne, hvor man ellers var afskaaret fra at faae Del i en høiere Undervisning — og dog mene, at man nu kan standse foreløbig, indtil man ser, hvorledes Skolerne i det Hele taget udvikle sig. Det kan jo som sagt ikke siges at være saa Lidt, at der gives dem ca. 50,000 Kr. — Jeg skal endnu udtale en Paaskjønnelse af, at Udvalget faa velsom den ærede Minister med Beredvillighed er gaaet ind paa, at de paagjældende Skoler faae et Tilskud med deres fysiske Samlinger, saavel som et Tilskud til disse, saa det kan siges, at de herefter ikke alene omtrent ville faae deres fysiske Samlinger fra Staten, men ogsaa faae dem tilfæte af Staten. Det betragter jeg som en ikke ringe Binding. Jeg tror derfor hverken, at den

høitærede Minister eller den ærede Ordfører for Mindretallet (Thomsen) i mindste Maade kan have Grund til at se nogen Uvillie overfor Realskolen eller Realskoleundervisningen i Flertallets Optraeden. Hvad jeg her har fremført, turde være Grundene til, at man ikke gjør nogen Uret i at se an et Aars Tid. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Mem: Det er i Anledning af Vædringsforslag Nr. 190: Bidrag til den høiere Realskole i Kjøbenhavn, hvor Udvalgets Flertal foreslaar Summen 1,600 Kr. nedsat med 600 Kr., at jeg har bedet om Ordet for at udtale et Par Bemærkninger. Jeg kan væsentlig slutte mig til, hvad min ærede Kollega for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Dam) har udtalt i denne Sag. Da Forslaget kom frem første Gang ifjor ved 2den Behandling om et Bidrag af 1,000 Kr. til Oprettelse af et Artiumskursus, blev det tiltraadt af Udvalget, men med en Henstilling til den ærede Minister om at indlede Underhandlinger med Kjøbenhavn Byraad og Bornholms Amtsråd om at overtage Skolen som privat. Jeg tillod mig dengang at anbefale Forslaget, men det var under den Forudsætning, at man fik et lignende Bidrag fra Statens Side som hidtil, hvad der imidlertid senere er blevet modtaget af den høitærede Minister. Disse Underhandlinger have ført til, at man baade fra Amtsrådets og Byrådets Side har ment ikke at turde gaa ind derpaa, væsentlig af økonomiske Grunde, og man har saa bedet om at faae Skolen bevaret i dens oprindelige Skikkelse, og at dette Artiumskursus maatte blive opretholdt. Ved Skolens oprindelige Skikkelse forstaaer jeg, at der er to Forberedelsesklasser, hvad der, saavidt mig bekjendt, ikke er ved de øvrige lærde Skoler, og jeg tror ikke, at man paa Bornholm vilde ombytte dem med to øverste Klasser og Artiumskursus, hvis de Betingelser blev stillet dem. At Bidraget bliver 600 Kr. større iaar end ifjor, kommer deraf, at Udgiften bliver større, naar en øverste Klasse kommer det næste Aar, da der i indeværende Aar kun er een Klasse. Beføstningen bliver 1,080 Kr. mere end i det første Aar, og Byraadet, som har tegnet et Bidrag af 500 Kr. det første Aar, har ogsaa tegnet et Bidrag af 800 Kr. for det andet Aar. Amtsrådet har bevilget 500 Kr. for det første Aar, men har ikke taget nogen Beslutning om, hvor Meget det vil give næste Aar. Dog antager jeg, at dette saavel som Borgerne vil tilstøde det manglende Beløb. Naar jeg her kan slutte mig til, hvad det ærede Udvalgs Flertal har foreslaaet, og kan gaa med til at stemme for